

Warszawa, dnia 30 stycznia 2020 r.

Poz. 148

USTAWA

z dnia 20 grudnia 2019 r.

o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia zwalczania chorób zakaźnych zwierząt¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2020 r. poz. 6) w art. 58 w ust. 3a w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

- „3) działania związane z zapobieganiem dalszemu rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń, nakazane w trybie art. 46 ust. 3 pkt 8l ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2018 r. poz. 1967 oraz z 2020 r. poz. 148).”.

Art. 2. W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 29 w ust. 1 w pkt 29 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 30 w brzmieniu:

„30) niecek dezynfekcyjnych, w tym niecek dezynfekcyjnych z zadaszaniem.”;

- 2) w art. 30 w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „20b oraz 28” zastępuje się wyrazami „20b, 28 oraz 30”.

Art. 3. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r. poz. 67) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 8 dodaje się ust. 8–10 w brzmieniu:

„8. Odstrzał sanitarny zwierząt jest wykonywany z nakazu wydanego na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

9. Odstrzał sanitarny zwierząt, o którym mowa w ust. 8, odbywa się na podstawie indywidualnego upoważnienia, do którego wystawienia jest obowiązany odpowiednio zarządca lub dzierżawca obwodu łowieckiego, lub dyrektor parku narodowego albo regionalny dyrektor ochrony środowiska, wskazującego w szczególności gatunek i liczbę sztuk zwierzyny przeznaczonej do odstrzału oraz termin ważności upoważnienia.

10. Przy wykonywaniu odstrzału sanitarnego, o którym mowa w ust. 8, stosuje się odpowiednio przepisy o zachowaniu bezpieczeństwa na polowaniach określone w przepisach wydanych na podstawie art. 43 ust. 3.”;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach, ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, ustawę z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, ustawę z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji, ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, ustawę z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego, ustawę z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, ustawę z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw i ustawę z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 1309, 1524, 1696, 1712, 1815, 2166 i 2170.

- 2) w art. 11 dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Zarządca lub dzierżawca obwodu łowieckiego może wystąpić z wnioskiem do służb, straży lub organów administracji rządowej, w szczególności do właściwego miejscowo komendanta Policji lub Straży Granicznej, lub Państwowej Straży Pożarnej, lub właściwego terytorialnie organu Inspekcji Weterynaryjnej, o udzielenie pomocy pozostającej w zakresie kompetencji tych służb, straży lub inspekcji, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia czynności związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

5. Pomoc, o której mowa w ust. 4, polega w szczególności na:

- 1) zabezpieczeniu terenu, na którym odbywa się polowanie, przed nieuprawnionym wstępem osób trzecich;
 - 2) wsparciu działań mających na celu poszukiwanie padłych zwierząt, co do których zachodzi podejrzenie, że mogły być nosicielami chorób zakaźnych, o których mowa w art. 2 pkt 21 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
 - 3) kontroli przestrzegania przez osobę uprawnioną do wykonywania polowania, w tym osobę wykonującą odstrzał sanitarny, o którym mowa w art. 8 ust. 8, zasad bioasekuracji.”;
- 3) po art. 29a dodaje się art. 29b w brzmieniu:

„Art. 29b. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, tryb składania i rozpatrywania wniosków o dzierżawę obwodów łowieckich oraz kryteria oceny tych wniosków i wnioskodawców, uwzględniając wymagania prowadzenia prawidłowej gospodarki łowieckiej i działań mających na celu zwalczanie i zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt łownych.”;

- 4) w art. 32a:

a) w ust. 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) Łowczy Krajowy – powoływany i odwoływany przez ministra właściwego do spraw środowiska;”;

b) w ust. 6 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) łowczy okręgowy – powoływany i odwoływany przez Łowczego Krajowego po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw środowiska;”;

- 5) w art. 34 po pkt 11 dodaje się pkt 11a w brzmieniu:

„11a) podejmowanie działań mających na celu zwalczanie i zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt łownych;”;

- 6) w art. 42:

a) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Podczas polowania lub odstrzału sanitarnego, o którym mowa w art. 8 ust. 8, oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem tuszy odstrzelonych zwierząt łownych osoba uprawniona do wykonywania polowania jest obowiązana do przestrzegania zasad bioasekuracji.”;

b) po ust. 10 dodaje się ust. 10a i 10b w brzmieniu:

„10a. Przestrzeganie zasad bioasekuracji podczas polowania lub odstrzału sanitarnego, o którym mowa w art. 8 ust. 8, oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem pozyskanej zwierzyny polega na takim zachowaniu osób uprawnionych do wykonywania polowania, które ma na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt za pośrednictwem odstrzelonych zwierząt łownych lub ich części, lub tych osób, lub w wyniku czynności wykonywanych przez te osoby.

10b. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, zasady bioasekuracji, jakie powinny być przestrzegane podczas polowania lub odstrzału sanitarnego niektórych gatunków zwierząt łownych oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem pozyskanej zwierzyny, mając na względzie zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zwierząt za pośrednictwem odstrzelonych zwierząt łownych lub ich części, lub osób uprawnionych do wykonywania polowania lub w wyniku czynności wykonywanych przez te osoby.”;

- 7) w art. 42aa w pkt 15 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 16 w brzmieniu:

„16) celowego utrudniania lub uniemożliwiania wykonywania polowania.”;

- 8) w art. 51 w ust. 1 po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:
„7a) nie przestrzega zasad bioasekuracji podczas polowania lub odstrzału sanitarnego, o którym mowa w art. 8 ust. 8, oraz przy wykonywaniu czynności związanych z zagospodarowaniem pozyskanej zwierzyny,”;
- 9) w art. 52 w pkt 7 na końcu dodaje się przecinek i pkt 8 w brzmieniu:
„8) celowo utrudnia lub uniemożliwia wykonywanie polowania”.

Art. 4. W ustawie z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2019 r. poz. 284 i 1214) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 10:
- a) w ust. 5 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) broni palnej wyposażonej w tłumik huków lub przystosowanej do strzelania z użyciem tłumika huków, z wyłączeniem pozwolenia na broń do celów łowieckich,”;
- b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:
„5a. Broń, o której mowa w ust. 5 pkt 3, posiadana na podstawie pozwolenia na broń do celów łowieckich może być używana wyłącznie do wykonywania odstrzału sanitarnego z nakazu wydanego na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.”;
- 2) w art. 29:
- a) w ust. 1 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:
„8) zarządcom lub dzierżawcom obwodów łowieckich w celu wykonania odstrzału sanitarnego z nakazu wydanego na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.”;
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Świadectwo broni na broń szczególnie niebezpieczną, o której mowa w:
- 1) art. 10 ust. 5 pkt 1, może być wydane wyłącznie podmiotom, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, oraz organizatorom kursów, kształcącym w zawodzie pracownika ochrony;
- 2) art. 10 ust. 5 pkt 3, może być wydane wyłącznie podmiotom, o których mowa w ust. 1 pkt 8, w celu wykonania odstrzału sanitarnego z nakazu wydanego na podstawie przepisów o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.”;
- 3) w art. 30 po ust. 1b dodaje się ust. 1c w brzmieniu:
„1c. Bronią podmiotów, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 8, mogą posługiwać się wyłącznie osoby posiadające pozwolenie na broń do celów łowieckich oraz uprawnienia do wykonywania polowania. Osób tych nie dotyczy wymóg zatrudnienia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli są członkami Polskiego Związku Łowieckiego.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2018 r. poz. 1967) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 45:
- a) w ust. 1 pkt 8c otrzymuje brzmienie:
„8c) nakazać zarządcom dróg publicznych:
- a) zamykanie znajdujących się w pasach drogowych przejść dla zwierząt lub
- b) wykonywanie przeszkód technicznych, w szczególności budowę ogrodzeń lub zabezpieczeń technicznych, lub
- c) wykładanie mat dezynfekcyjnych, a także ich utrzymywanie po wyłożeniu w stanie zapewniającym skuteczne działanie środka dezynfekcyjnego,”;
- b) ust. 1a otrzymuje brzmienie:
„1a. Podmiotowi, który poniósł koszty związane z realizacją nakazów, o których mowa w ust. 1 pkt 8a, 8b, 8c lit. c, pkt 8d i 9, przysługuje ze środków budżetu państwa zwrot kosztów faktycznie poniesionych w związku z realizacją tych nakazów.”;

- c) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:
- „1b. W przypadku wydania nakazów, o których mowa w ust. 1 pkt 8, 8g, 8i i 8j, właściciele lub posiadacze gruntów, których dotyczą te nakazy, oraz osoby trzecie są obowiązani do powstrzymania się od podejmowania czynności utrudniających lub uniemożliwiających realizację tych nakazów.”;
- 2) w art. 46:
- a) w ust. 3:
- pkt 8d otrzymuje brzmienie:
- „8d) nakazuje zarządcom dróg publicznych:
- zamykanie znajdujących się w pasach drogowych przejść dla zwierząt lub
 - wykonywanie przeszkód technicznych, w szczególności budowę ogrodzeń lub zabezpieczeń technicznych, lub
 - wykładanie mat dezynfekcyjnych, a także ich utrzymywanie po wyłożeniu w stanie zapewniającym skuteczne działanie środka dezynfekcyjnego;”
- po pkt 8k dodaje się pkt 8l w brzmieniu:
- „8l) nakazuje właściwemu nadleśniczemu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe wykonywanie na określonym obszarze ogrodzeń ograniczających lub zatrzymujących migrację zwierząt z terenów leśnych;”
- b) ust. 3a otrzymuje brzmienie:
- „3a. Podmiotowi, który poniósł koszty związane z realizacją nakazów, o których mowa w ust. 3 pkt 8b, 8d lit. c, pkt 8e i 9, przysługuje ze środków budżetu państwa zwrot kosztów faktycznie poniesionych w związku z realizacją tych nakazów.”;
- c) po ust. 3a dodaje się ust. 3b i 3c w brzmieniu:
- „3b. W przypadku wydania nakazów, o których mowa w ust. 1 pkt 8, 8h, 8j, 8k i 8l, właściciele lub posiadacze gruntów, których dotyczą te nakazy, oraz osoby trzecie są obowiązani do powstrzymania się od podejmowania czynności utrudniających lub uniemożliwiających realizację tych nakazów.
- 3c. Przepis ust. 3a stosuje się odpowiednio do nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w przypadku, gdy poniesione przez niego koszty związane z realizacją nakazów, o których mowa w ust. 3 pkt 8l, nie zostały pokryte ze środków funduszu leśnego zgodnie z art. 58 ust. 3a pkt 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2020 r. poz. 6 i 148) ze względu na wyczerpanie się tych środków.”;

Art. 6. W ustawie z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2019 r. poz. 824) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 20 uchyla się ust. 3;
- 2) uchyla się art. 21c;
- 3) w art. 26 w ust. 1 w pkt 1 w lit. a tiret trzecie otrzymuje brzmienie:

„– weterynaryjne lub dotyczące bezpieczeństwa żywności, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 lit. b, określone w art. 9, art. 9a ust. 1 i 2, art. 10 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 11a ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 1, art. 14 ust. 1, art. 16 ust. 2a, art. 19 ust. 1 i 3, art. 21a ust. 6, art. 21b lub w przepisach wydanych na podstawie art. 8 pkt 2, art. 8b pkt 2, art. 10 ust. 2 pkt 2, art. 11 ust. 2, art. 11a ust. 2, art. 12 ust. 2, art. 13 ust. 2, art. 14 ust. 2 lub art. 16 ust. 5, lub”.

Art. 7. W ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1398) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 14 w ust. 2:
 - a) w pkt 4 po wyrazach „o których mowa w art. 25 ust. 3” dodaje się przecinek i wyrazy „oraz doraźnych zgrupowań zadaniowych do wykonywania zadań, o których mowa w art. 25b ust. 1”,
 - b) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) wnioskowanie o użycie Policji, Straży Granicznej lub Państwowej Straży Pożarnej do wykonywania zadań, o których mowa w art. 25a;”;
- 2) po art. 25 dodaje się art. 25a–25d w brzmieniu:

„Art. 25a. 1. W przypadku nakazu odstrzału, o którym mowa w art. 46 ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2018 r. poz. 1967 oraz z 2020 r. poz. 148), jeżeli jest to niezbędne ze względu na rodzaj i skalę zagrożenia, minister właściwy do spraw wewnętrznych, na wniosek wojewody, może przekazać do jego dyspozycji doraźne zgrupowanie zadaniowe sformowane z policjantów, funkcjonariuszy Straży Granicznej lub funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej, którzy posiadają uprawnienia do wykonywania polowania, celem ich użycia do odstrzału sanitarnego zwierząt wolno żyjących (dzikich) na określonych obszarach.

2. Dowodzenie doraźnymi zgrupowaniami zadaniowymi, o których mowa w ust. 1, powierzane jest odpowiednio policjantowi, funkcjonariuszowi Straży Granicznej lub funkcjonariuszowi Państwowej Straży Pożarnej wskazanemu przez właściwego miejscowo komendanta odpowiednio Policji, Straży Granicznej lub Państwowej Straży Pożarnej, a w przypadku stworzenia doraźnego zgrupowania zadaniowego złożonego z policjantów, funkcjonariuszy Straży Granicznej lub funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej – policjantowi wskazanemu przez właściwego miejscowo komendanta Policji.

Art. 25b. 1. Jeżeli w sytuacji kryzysowej użycie innych sił i środków jest niemożliwe lub może okazać się niewystarczające, Minister Obrony Narodowej, na wniosek wojewody, może przekazać do jego dyspozycji doraźne zgrupowanie zadaniowe sformowane z żołnierzy, którzy posiadają uprawnienia do wykonywania polowania, celem użycia ich do odstrzału, o którym mowa w art. 46 ust. 3 pkt 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, zwierząt wolno żyjących (dzikich) na określonych obszarach.

2. Dowodzenie doraźnymi zgrupowaniami zadaniowymi, o których mowa w ust. 1, odbywa się na zasadach określonych w regulaminach wojskowych i według procedur obowiązujących w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Użycie doraźnych zgrupowań zadaniowych w sytuacji kryzysowej nie może zagrozić zdolności Sił Zbrojnych do realizacji zadań wynikających z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i ratyfikowanych umów międzynarodowych.

Art. 25c. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 25a i art. 25b, odpowiednio policjanci, funkcjonariusze Straży Granicznej, funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej i żołnierze używają broni myśliwskiej prywatnej lub użyczonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2019 r. poz. 284 i 1214 oraz z 2020 r. poz. 148).

2. Odpowiedzialność za szkody wyrządzone przez policjantów, funkcjonariuszy Straży Granicznej, funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej i żołnierzy realizujących zadania, o których mowa w ust. 1, ponosi wojewoda.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 25a i art. 25b:

- 1) nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt dotyczących ryczałtu;
- 2) policjanci, funkcjonariusze Straży Granicznej, funkcjonariusze Państwowej Straży Pożarnej i żołnierze współpracują z zarządcą lub dzierżawcą obwodu łowieckiego.

Art. 25d. W przypadkach, o których mowa w art. 25a i art. 25b, do obowiązków wojewody należy:

- 1) zapewnienie amunicji do broni, o której mowa w art. 25c ust. 1;
- 2) zwrot kosztów transportu, zakwaterowania i wyżywienia doraźnych zgrupowań zadaniowych; zwrot kosztów zakwaterowania lub wyżywienia nie przysługuje w przypadku zapewnienia w miejscu wykonywania czynności bezpłatnego zakwaterowania lub wyżywienia.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 651) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. 1. Uchwały, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, dokonujące nowych podziałów województw na obwody łowieckie i zaliczenia tych obwodów do poszczególnych kategorii, o których mowa w art. 26a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, zostaną wydane do dnia 31 marca 2021 r.

2. Podziały województw na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodów łowieckich do poszczególnych kategorii dokonane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zachowują ważność do dnia 31 marca 2021 r.”;

- 2) w art. 8 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Umowy dzierżawy obwodów łowieckich obowiązujące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy obowiązują do dnia 31 marca 2021 r.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. poz. 1214 i 1495) w art. 61 w ust. 8 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) zarządcom lub dzierżawcom obwodów łowieckich oraz członkom Polskiego Związku Łowieckiego posiadającym pozwolenie na broń do celów łowieckich, a także uprawnienia do wykonywania polowania – wyłącznie w zakresie tłumików dźwięku (huku);”.

Art. 10. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 47a ust. 6 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 5 zachowują moc i mogą być zmieniane lub uchylane na podstawie art. 47a ust. 6 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 5.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 6 zachowują moc i mogą być zmieniane lub uchylane na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 6.

Art. 11. 1. Budowle wzniesione przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, w celach, o których mowa w art. 46 ust. 3 pkt 8l ustawy zmienianej w art. 5, uznaje się za wzniesione w tych celach, jeżeli wojewoda w okresie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy potwierdzi nakaz ich wykonania.

2. Do budowli, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 58 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*